

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 136/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária Beňová, s. r. o., Blumentálska 8, Bratislava, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 741/2015 z 30. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. januára 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“) pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 741/2015 z 30. septembra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti aj jej príloh vyplýva, že sťažovateľka (v pôvodnom konaní odporkyňa) sa zaručila za riadne a včasné plnenie splátok dlžníkov založené zmluvou o úvere. Keďže záväzok dlžníkmi riadne a včas plnený nebol, zo strany veriteľa (v pôvodnom konaní navrhovateľa) došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a podaniu návrhu na vydanie platobného rozkazu. Pretože platobný rozkaz bol neskôr zrušený, vec bola riadne prejednaná.

Vo veci bolo rozhodnuté Okresným súdom Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 8 C 36/2012 z 2. apríla 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že žalobnému návrhu bolo vyhovené.

Rozsudok okresného súdu bol sťažovateľke doručovaný na adresu [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľka si rozsudok okresného súdu uložený na pošte v odbernej lehote neprevzala. Po neskoršom oboznámení sa s jeho obsahom podala odvolanie, v ktorom okrem iného (najmä vznesenia námietky premlčania) namietala, že vo veci nedošlo k naplneniu podmienok pre aplikáciu fikcie doručenia podľa § 47 ods. 2 z. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), pretože sťažovateľka sa v čase doručovania rozsudku okresného súdu mala dlhodobo zdržiavať na adrese jej starých rodičov [REDAKOVANÉ].

Krajský súd napadnutým uznesením s poukázaním na fikciu doručenia rozsudku okresného súdu odvolanie sťažovateľky odmietol ako podané oneskorene.

Podľa názoru sťažovateľky „odvolací súd v rámci predmetného rozhodnutia odmietol prihliadať na sťažovateľkou predložené dôkazy - svedectvá viacerých svedkov, ktorí o skutočnosti zdržiavania sa sťažovateľky na inej adrese, ako adrese doručovania v rozhodnom čase predložili súdu čestné vyhlásenia. Odvolací súd arbitrárne posúdil formalistický zápis zamestnankyne súdu, ktorý bol uskutočnený v súvislosti s prevzatím

predmetného rozsudku sťažovateľkou a bez existencie akýchkoľvek dôkazov o tom, že by sa sťažovateľka skutočne nachádzala na adrese doručovania v rozhodnom čase a v rozpore so svedectvami troch svedkov zachytených v ich čestných vyhláseniach vyhodnotil bez ďalšieho námietky sťažovateľky o nesplnení podmienok ustanovených v § 47 ods. 2 O.s.p. za účelové. Predmetným konaním odvolacieho súdu sa tak odňala sťažovateľke možnosť konať pred súdom a to v prípade, v ktorom sa namietal hrubý rozpor rozhodnutia súdu prvého stupňa (v spojení s predošlým rozhodnutím odvolacieho súdu) s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky.“.

So závermi odvolacieho súdu sa sťažovateľka nestotožňuje a v ostatnej časti sťažnosti predkladá ústavnému súdu argumentáciu podporujúcu jej presvedčenie o nenaplnení podmienok pre uplatnenie fikcie doručenia na prejednávany prípad v snahe dosiahnuť „zachovanie“ lehoty na podanie odvolania a neskôr aj o nesprávnej aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka na ručiteľské vzťahy vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv (o čom rozhodoval v merite prejednávanej veci okresný súd). Sťažovateľka rozsudok okresného súdu v petite sťažnosti nenapáda.

Na základe uvedeného sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že uznesením krajského súdu sp. zn. 14 Co 741/2015 z 30. septembra 2015 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté uznesenie zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Predmetom sťažnosti je namietané tvrdenie nesprávnosti skutkových a právnych záverov napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým bolo odvolanie sťažovateľky odmietnuté ako podané oneskorene.

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy

a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

Ako vyplýva z uvedeného, ústavnému súdu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť právneho záveru všeobecného súdu v konkrétnej právnej veci ani výklad zákona, ktorý v konkrétnej veci aplikoval. Sťažovateľka však túto stabilizovanú judikatúru ústavného súdu opomína a sťažnosť uplatnila v podstate ako ďalší opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Účel sťažnosti je však v porovnaní s opravnými prostriedkami v systéme všeobecného súdnictva diametrálne odlišný, keďže táto sleduje výlučne ochranu základných práv a slobôd.

Krajský súd odvolanie odmietol, keďže v zmysle § 218 ods. 1 písm. a) OSP bolo podané oneskorene. Krajský súd v napadnutom uznesení primeraným spôsobom sťažovateľke vysvetlil, z akých dôvodov považoval rozsudok okresného súdu v súlade s ustanovením § 47 ods. 2 OSP. V tomto smere ústavný súd konštatuje, že záver krajského súdu nemožno považovať za svojvoľný či neodôvodnený a ani za taký, ktorý by popieral účel a zmysel zákona. S určujúcimi námietkami sa krajský súd vysporiadal ústavne konformným spôsobom, keď zdôvodnil, z akých dôvodov považuje námietky o nezdržiavaní sa na adrese prechodného pobytu za účelové.

Z uvedených dôvodov neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie. Tejto totiž chýbala ústavnoprávna relevancia, ktorá by takýto postup a rozhodnutie ústavného súdu odôvodňovala. V okolnostiach prípadu preto ústavný súd považuje postup krajského súdu za ústavne akceptovateľný a primerane argumentačne zdôvodnený. Napadnuté uznesenie preto nemožno považovať ani

za svojvoľné či arbitrárne. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). V uznesení krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu.

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a označenými právami, porušenie ktorých sťažovateľka namietala, predloženú sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie a náhrady trov konania).

Nad rámec uvedeného je potrebné dodať, že sťažovateľka v petite sťažnosti neuvádza označenie, ktoré ustanovenie, resp. právo čl. 6 dohovoru malo byť napadnutým uznesením krajského súdu porušené, a teda ústavný súd nemohol spoľahlivo ustáliť rozsah, v ktorom by mal o zásahu do uvedeného článku dohovoru konať. Ústavný súd sa v kontexte sťažnosti mohol len domnievať, že ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2016